מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר אירועים מרכזיים בהם קיבל בגין החלטות ערכיות
- לזהות ערכים מתנגשים בדילמות מנהיגות
- לתרגל ניסוח עמדה מנומקת בסוגיות היסטוריות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת האירועים

1. א – 1948
2. ב – מניעת סכנה לאזרחי ישראל
3. ב – לסגת מכל סיני ולפנות יישובים
4. ב – 66
5. ב – לא להשיב מלחמה
6. ד – 1983

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – האלטלנה הגיעה כשלושה שבועות אחרי החתימה על ההסכם
2. נכון – כך מצוין בתיאור האירוע
3. נכון – זהו חלק מתוכן ההסכם
4. לא נכון – ההחלטה זכתה גם לביקורת בעולם ובישראל
5. נכון – כך מצוין בתיאור האירוע
6. לא נכון – רבים קושרים את הפרישה גם לפטירת עליזה ולמחיר מלחמת לבנון

חלק ג' – השלמת משפטים

1. צבא אחד
2. מלאים
3. אזרחי ישראל
4. וייטנאם
5. תפקיד

חלק ד' – התאמת אירוע לערך מרכזי

- 1 – ה (ממלכתיות ואחריות ממלכתית)
- 2 – א (שלום ועמידה בעקרונות)
- 3 – ד (אחריות ממלכתית ומנהיגות)
- 4 – ב (כבוד האדם ואחריות)
- 5 – ג (אחריות וצניעות)

חלק ה' – סדר כרונולוגי

1. אירוע האלטלנה
2. הסכם השלום עם מצרים ונסיגה מסיני
3. קליטת פליטי וייטנאם
4. הפצצת הכור הגרעיני בעיראק
5. פרישת בגין מראשות הממשלה

חלק ו' – כתיבת עמדה

1. התלמיד/ה יבחר אירוע, יזהה נכון את שני הערכים המתנגשים, ויביע עמדה עם נימוק הגיוני המבוסס על המידע בדף
2. ציפייה לזיהוי קו מנחה אפשרי כמו אחריות ממלכתית, נשיאה בתוצאות החלטות, או דפוס של ריסון עצמי

כרטיס יציאה – מה לחפש

- זיהוי נכון של זוג ערכים מתנגשים מתוך רשימת הערכים שהופיעו
- נימוק המבוסס על תוכן עובדתי מהדף ולא רק דעה כללית
- קישור בין מושג האחריות הממלכתית לדוגמה קונקרטית מהאירועים

טיפים להפעלה:

- מומלץ לפתוח כל אירוע בקריאה משותפת של התיאור ואז לעבור לשאלות, כדי לוודא הבנת העובדות לפני הדיון הערכי
- חשוב להדגיש שהדילמות פתוחות לדעות שונות, ואין תשובה אחת נכונה בחלקים הפתוחים
- אפשר לחלק את הכיתה לקבוצות, כל קבוצה מתמקדת באירוע אחד ומציגה לכיתה את הערכים המתנגשים

דף תרגול: מנחם בגין – כרטיסי דילמה

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה לומדים על החלטות קשות שבגין קיבל. בכל החלטה היו שני צדדים וערכים שונים.

📖 מילון קטן:

ממלכתיות	עקרון לפיו המדינה וסמכויותיה עומדות מעל קבוצות פרטיות
דילמה	מצב שבו צריך לבחור בין שתי אפשרויות, וכל אחת כרוכה במחיר
אחריות ממלכתית	לקיחת אחריות על החלטות למען טובת כלל האזרחים
מקלט מדיני	הגנה שמדינה נותנת לאנשים הנמלטים מסכנה בארצם
ריבונות	זכותה וסמכותה הבלעדית של מדינה לשלוט בשטחה
פינוי יישובים	העברת תושבים ממקום מגוריהם, לרוב בעקבות הסכם או החלטה
צניעות (במנהיגות)	יכולת של מנהיג להודות במגבלות ולפרוש כשצריך

1 חלק א' – הבנת האירועים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מתי קרה אירוע האלטלנה?

א) 1948 ב) 1956 ג) 1967 ד) 1977

2. למה הוחלט להפציץ את הכור?

א) לחץ בינלאומי ב) מניעת סכנה לאזרחי ישראל ג) הסכם עם מדינה אחרת ד) בקשת האו"ם

3. מה ישראל הסכימה לעשות בהסכם השלום?

א) להישאר בסיני ב) לסגת מכל סיני ולפנות יישובים ג) לספח את סיני ד) להקים בסיני בסיס צבאי

4. כמה פליטים הגיעו בספינה?

א) 6 ב) 66 ג) 166 ד) 660

5. מה בגין הורה לאנשיו לעשות?

א) להשיב מלחמה בכל מחיר ב) לא להשיב מלחמה ג) לברוח מהספינה ד) לפנות לעיתונות

6. מתי בגין פרש?

א) 1977 ב) 1979 ג) 1981 ד) 1983

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אירוע האלטלנה קרה לפני שהאצ"ל חתם על הסכם השתלבות בצה"ל.	☐	☐
2	בעימות האלטלנה נהרגו 19 לוחמים.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	מצרים התחייבה בהסכם השלום להכרה וליחסים מלאים עם ישראל.	☐	☐
4	ההחלטה על הפצצת הכור בעיראק זכתה לתמיכה מלאה וללא ביקורת.	☐	☐
5	רבים קשרו את החלטת קליטת פליטי וייטנאם לזיכרון פליטים יהודים.	☐	☐
6	בגין ציין סיבות בריאותיות בלבד לפרישתו, וזו הייתה הסיבה היחידה שצוינה.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. העיקרון שעמד במוקד פרשת האלטלנה הוא _____ למדינה אחת.

2. בתמורה לנסיגה מסיני, מצרים התחייבה להכרה וליחסים _____ עם ישראל.

3. ממשלת בגין החליטה להפציץ את הכור הגרעיני בעיראק מתוך חשש לביטחון _____ .

4. ספינת סוחר ישראלית אספה ב-1977 פליטים מ _____ .

5. ב-1983 בגין הודיע שאינו יכול להמשיך ב _____ .

4 חלק ד' – התאמת אירוע לערך מרכזי

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אלטלנה	___	**א.** שלום ועמידה בעקרונות
2. הסכם השלום עם מצרים	___	**ב.** כבוד האדם ואחריות
3. הפצצת הכור בעיראק	___	**ג.** אחריות וצניעות
4. קליטת פליטי וייטנאם	___	**ד.** אחריות ממלכתית ומנהיגות
5. פרישת בגין מהתפקיד	___	**ה.** ממלכתיות ואחריות ממלכתית

5 חלק ה' – סדר כרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הסכם השלום עם מצרים ונסיגה מסיני
☐	פרישת בגין מראשות הממשלה
☐	הפצצת הכור הגרעיני בעיראק
☐	אירוע האלטלנה
☐	קליטת פליטי וייטנאם

6 חלק ו' – כתיבת עמדה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו אחד מחמשת האירועים, וכתבו פסקה קצרה: מהי הדילמה המרכזית, אילו ערכים מתנגשים, ומה דעתכם/ן המנומקת.

2. האם לדעתכם/ן יש קשר בין האירועים השונים (למשל בין פרשת האלטלנה לפרישה ב-1983)? הסבירו.

כרטיס יציאה

ציינו שני ערכים שהתנגשו באחד האירועים שלמדנו

מהי לדעתכם ההחלטה הקשה ביותר מבין החמש, ולמה?

מה למדתם על אחריות מנהיגותית מהדף הזה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀